

[J. Chr. Jensen.]

har, er deres Terminsydelse, og den er ikke steget med en Øre fra 1914 til i Dag, den betaales fortsat Krone med Krone, uanset Kronens Værdi. Her er det, jeg bebrejder Grundejerforeningerne, at de, da de saa, at Lavinien ikke kunde standses, saa ikke støttede mit Forslag fra 1919 om en Lejeafgift paa 10 pCt., en lille bitte Del af den kolossale Indtægt, som de fik; saa havde vi i Dag haft en Fond til Regulering af Byggeriet og særlig til Sanering af gamle Bydele, som baade Husejere og Grundejere faktisk havde Interesse i. Havde de gjort det, havde de støttet os i de Bestræbelser, havde de i Dag været populære, og vi havde ingen Arbejdsløshed haft i Byggefagene og havde endda kunnet undvære nogle Hundrede Millioner til andre Formaal, hvilket vilde have gjort det betydeligt lettere at komme igennem Krisen. Indenrigsministeren udtalte ved Lovens Forelæggelse, at den gamle Lov dog vist ikke havde gjort den Skade, som man var tilbøjelig til at tro, idet det offentlige i de sidste Aartier har haft saa stor Indflydelse paa Boligbyggeriet og de private Bygherrer her er gaaet i det offentliges Fodspor, saa han mente ikke, at det havde været saa paakrævet hurtigt at faa en ny Lov. Jeg skal hertil sige, at Ministeren har Ret deri for det nye Byggers Vedkommende i Byens Udkanter, men i den gamle By har denne Lov forvoldt og vil fortsat, saa længe den eksisterer, forvolde Skade, som Samfundet kommer til at bøde for, maaske i de kommende hundrede Aar. I dette Aarhundrede er nemlig en stor Del af den indre By ombygget, uden at man fra det offentliges Side har kunnet lægge en eneste Centimeter til de i Forvejen smalle Gader i den indre By; men hvad meget værre er, man har heller ikke kunnet paabyde, at Hjørnerne blev afskaaret, og man vil forstaa, hvad det betyder for Trafikken i de smalle Gader, hvor Gader krydser hinanden og der ingen Oversigt er; det vil forvolde ustandselige Trafiksammenbrud og Ulykker. Kun hvor Kommunen med uhyre Ofre har opkøbt gamle Kvarterer, har det været muligt at skabe forsvarlige Færdsselslinier. Men ogsaa paa mangfoldige andre Omraader har denne Lov forvoldt Skade, hvilket jeg nærmere skal omtale, naar jeg kommer til Lovens § 5.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse gøre et Par korte Bemærkninger, for at man kan forstaa, hvor nødvendigt det er at faa denne Lov ændret. Hvis Københavns Kommune fra Midten af forrige Aarhundrede havde haft en Lov af samme Indhold, som dette

Forslag, vilde meget have set anderledes ud i Dag. Det er nemlig i denne Periode, at Nørrebro og Vesterbro Sidehuse og Baghuse er opført, og dette trøstesløse Byggeri har forvoldt ubeskrivelig Sorg, Ulykker, Sygdom, Prostitution, Kriminalitet, Alkoholisme og meget mere, og det har for Samfundet medført uberegnelige Udgifter til Fængsel, Hospital o. s. v., men den moralske Ødelæggelse og Ulykke kan naturligvis overhovedet ikke vejes i Penge.

Det var ganske interessant i Aftes at læse en Artikel i „Berlingske Tidende“ i Tilslutning til dette. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg ganske kort bringe et Citat herfra. Det er netop saa betegnende, at der her, efter at man har talt om den alt for langsomme Sanering af den gamle By, skrives om Vesterbro og Nørrebro Sidegader:

„Men Boligtypen kender man. Det er de trøstesløse Kaserner, de graa Huse med de lange Korridorer, hvor Beboerne lever som Fanger i en Cellegang.“
Der kunde siges meget mere forfærdeligt end det. Jeg kan føje til, at et saadant Byggeri som det, der er Tale om her, er tilladt den Dag i Dag, og her maa jeg sige, som Indenrigsministeren sagde, at i de ydre Kvarterer har heldigvis Udviklingen været bedre end Loven. Jeg har ønsket at fremføre disse Bemærkninger som Indledning til det, jeg vil sige om selve Lovforslaget.

Da jeg først har set dette Lovforslag paa det Tidspunkt, det blev forelagt i dette høje Ting, vil jeg bede Ministeren se med Forstaaelse og Imødekommenhed paa de eventuelle Realiteter, der maatte fremkomme her under Debatten eller maaske senere i det Udvalg, som jeg efter denne Forhandling skal tillade mig at foreslaa Sagen henvist til. Det, der maa være et fælles Ønske for alle, er dog, at vi faar den bedst mulige Lov ud af dette Forslag. Da Forslaget er meget omfattende, vil man kunne forstaa, at det er umuligt at gaa i Detailler. Det er heller ikke nødvendigt; da Loven jo for en stor Del er af teknisk Natur, vil det heller ikke være formaalstjenligt, og jeg skal derfor kun omtale de allervigtigste af Paragrafferne og særlig dem, hvor jeg kunde ønske fyldigere Oplysninger, eller hvor jeg mener det ønskeligt enten at skærpe eller at lempe.

§ 1 omhandler Lovens Omraade; den skal kun gælde for Københavns Kommune. Jeg takker for øvrigt Ministeren, fordi han ved Forslagets Fremsættelse sagde, at han, naar dette Forslag er vedtaget, vilde tage Spørgsmaalet op om Forholdene paa Fre-